

ОБЛІКОВА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Грицай О.І.

Національний університет «Львівська політехніка»

Управління витратами є ключовим чинником в забезпеченні ефективного розвитку промислового підприємства. Пріоритетним завданням удосконалення системи управління витратами належить якості організації їх обліку, адже регулювання рівня витрат потребує належної інформаційної підтримки. Забезпечення об'єктивною інформацією користувачів вимагає нового обсягу даних, їх структуризації, які необхідні для управління економічними процесами. Трансформація умов господарювання вимагає вивчення цілого комплексу питань щодо вдосконалення систем обліку, аналізу й регулювання витрат. Багато проблемних питань з управління витратами діяльності промислових підприємств, піднято у [1-4].

Основними завданнями з організації обліку витрат діяльності є: забезпечення правильного визначення та достовірної оцінки витрат діяльності; розробка субрахунків та аналітичних рахунків, необхідних для відображення в бухгалтерському обліку витрат діяльності; запровадження документального оформлення та своєчасного відображення в облікових регістрах витрат діяльності з метою надання повної і достовірної інформації для потреб управління [3, с. 175].

Зупинимось на обґрунтуванні необхідності розробки субрахунків та аналітичних рахунків, необхідних для відображення в бухгалтерському обліку витрат діяльності. З точки зору фінансового обліку введення таких додаткових облікових номенклатур майже не має жодного сенсу. З погляду стратегічного обліку такі номенклатури повинні формуватися залежно від потреб в інформації для планування розвитку суб'єкта господарювання. Отже, інтеграція систем обліку й стратегічного управління (як напрям розвитку облікової парадигми) забезпечується завдяки створенню та підтримці в дієвому стані єдиної системи цілей, показників та критеріїв їхнього досягнення.

Використовувана в процесі регулювання діяльності підприємства облікова інформація переважно орієнтується на ухвалення оперативних рішень у виробленні коригувальних заходів. В результаті функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення формується інформація, потрібна для системи управління витратами. Як правило, її зводять до тієї інформації, яку продукує синтетичний та аналітичний бухгалтерських облік. Особливістю функціонування

системи управління витратами є те, що бухгалтерська інформація розширюється результатами моніторингу середовища суб'єкта господарювання та попередньо обробляється методами економічного аналізу. Вказана інформація використовується у стратегічному, а не лише в оперативному та ретроспективному вимірах.

Для формування системи управління витратами не достатньо створити облікові реєстри та обрати аналітичні показники. Необхідно сформуванати рахунки аналітичного обліку відповідно до запитів системи управління витратами і виділити аналітичні показники (у контексті методів «аналіз» та «синтез») [4, с. 70]. Таким чином, використання запропонованої концепції управління витратами потребує розширення аналітичності й превентивності інформації, зафіксованої на рахунках обліку. Задля цього вводиться спеціальний інструментарій заснованих на обліковому моделюванні та додаванні до рахунків обліку ознак попередньої аналітичної обробки даних.

Стосовно фінансової звітності, то витрати діяльності відображаються у «Звіт про фінансові результати» (форма № 2) та у додатку до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6). Власне інформація щодо вказаних об'єктів обліку, яка може знайти своє відображення у звітності за сегментами уможливить краще зрозуміти показники роботи підприємства в попередніх періодах користувачам фінансових звітів, точніше оцінити їх можливі ризики і вигоди, а звідси – допомогти прийняти більш обґрунтовані рішення відносно підприємства в цілому та його окремих підрозділів. Оскільки, українські підприємства часто здійснюють декілька видів діяльності, внески яких у формування остаточного фінансового результату неоднакові, то доцільно уточнити звітність за сегментами інформацією про витрати різних видів діяльності.

1. Врублевский Н.Д. Управленческий учет издержек производства: теория и практика. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 352 с.
2. Лебедев В.Г. и др. Управление затратами на предприятии: учебное пособие / под ред. проф. Краюхина Г.А. – СПб.: Бизнес-пресса, 2004. – 256 с.
3. Карп'як Я. С. Організація бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів суб'єкта господарювання / Я. С. Карп'як // Вісник НУ „Львівська політехніка” „Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку”. – 2014. – № 794. – С. 172 – 180.
4. Пилипенко А.А., Пилипенко С.М. Концепція обліково-аналітичної підтримки системи управління витратами підприємств та їхніх об'єднань / А.А. Пилипенко, С.М. Пилипенко// Проблеми економіки. – 2010. – № 4. – С.65–74.